



MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

**Sprawozdanie z działalności
Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji
i Pomocy Skazanym w 2013 roku**

Warszawa 2014 rok

Podstawa prawna działania

Rada Główna do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym jest organem opiniodawczo-doradczym działającym przy Ministrze Sprawiedliwości, powoływanym przez Prezesa Rady Ministrów na podstawie art. 40 §1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku *Kodeks karny wykonawczy*¹ oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1998 roku *w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu powoływania oraz działania Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym, a także rad terenowych do spraw społecznej readaptacji i pomocy skazanym*.²

Zgodnie z §5 ust. 1 cytowanego rozporządzenia, kadencja Rady Głównej trwa 4 lata. Radę Główną IV kadencji 2012-2016 Prezes Rady Ministrów powołał z dniem 1 maja 2012 roku.

Skład

Przewodniczącym Rady Głównej jest Minister Sprawiedliwości. W skład Rady Głównej wchodzi przedstawiciele Ministrów: Sprawiedliwości, Obrony Narodowej, Pracy i Polityki Społecznej, Zdrowia, Edukacji Narodowej, Spraw Wewnętrznych oraz Komendanta Głównego Policji i Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, a także wyznaczony przez Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie sędzia penitencjarny i zawodowy kurator sądowy, prokurator Prokuratury Generalnej.

Prezes Rady Ministrów może powołać w skład Rady Głównej przedstawicieli stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji, kościołów i innych związków wyznaniowych, a także związków zawodowych i samorządu zawodowego, przedstawicieli nauki oraz osoby godne zaufania, mogące wnieść istotny wkład w realizację celów działania Rady Głównej. W skład Rady Głównej kadencji 2012-2016 wchodzi 22 osoby, w tym 10 przedstawicieli reprezentujących naukę, organizacje pozarządowe oraz kościoły. Minister Sprawiedliwości wyznaczył

¹ Dz. U. 1997 Nr 90, poz. 557 ze zm.

² Dz. U. 1998 Nr 113 poz. 723 ze zm.

sekretarza prezydium Rady Głównej do obsługi prac Rady Głównej, którą zapewnia Ministerstwo Sprawiedliwości.

Cel

Zgodnie z treścią przepisu art. 40 §1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku *Kodeks karny wykonawczy*³ Rada Główna została powołana w celu koordynowania współdziałania organów państwowych i przedstawicieli społeczeństwa w zapobieganiu przestępczości i wykonywaniu orzeczeń oraz w celu świadczenia pomocy w readaptacji społecznej, a także wykonywania kontroli społecznej i dokonywania oceny polityki penitencjarnej.

Zadania

Zadania Rady Głównej, służące realizacji tego celu, określa przepis §8 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1998 r. *w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu powoływania oraz działania Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym, a także rad terenowych do spraw społecznej readaptacji i pomocy skazanym*, zgodnie z którym Rada Główna działa w szczególności przez:

- 1) organizowanie, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć służących zapobieganiu przestępczości i społecznej readaptacji skazanych,
- 2) opiniowanie działalności organów rządowych i przedstawicieli społeczeństwa, podejmowanej w zakresie zapobiegania przestępczości, wykonywania orzeczeń i readaptacji społecznej skazanych oraz udzielania pomocy skazanym i ich rodzinom,
- 3) koordynowanie działalności stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji oraz kościołów i związków wyznaniowych, jak również osób godnych zaufania, podejmowanej w zakresie wykonywania kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych,

³ Dz. U. 1997 Nr 90, poz. 557 ze zm.

- 4) podejmowanie, organizowanie i koordynowanie społecznej kontroli nad wykonaniem kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych oraz opracowywanie wyników tych kontroli,
- 5) dokonywanie oceny polityki penitencjarnej,
- 6) przedstawianie wniosków i opinii w sprawie podziału oraz wykorzystania środków z funduszu pomocy penitencjarnej,
- 7) inicjowanie i wspieranie badań naukowych służących zapobieganiu przestępczości i społecznej readaptacji skazanych.

Rada Główna wykonuje swoje zadania na posiedzeniach, które zwoływane są przez Ministra co najmniej 2 razy w roku. Posiedzenia organu wykonawczego – Prezydium Rady, odbywają się co najmniej 4 razy w roku.

Działalność Rady Główniej w 2013 roku

W 2013 roku Rada Główna do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym odbyła 4 posiedzenia plenarne, w tym jedno posiedzenie gościnne – wspólnie z radą terenową województwa zachodniopomorskiego w Szczecinie w terminach:

- 1) 14 lutego 2013 roku,
- 2) 11-12 kwietnia 2013 roku – posiedzenie wyjazdowe Rady Główniej (Buniewice, Szczecin), posiedzenie Rady Główniej oraz udział w posiedzeniu rady terenowej województwa zachodniopomorskiego okręgu szczecińskiego,
- 3) 21 maja 2013 roku,
- 4) 7 listopada 2013 roku – posiedzenie wspólne Rady Główniej i Rady Działalności Pożytku Publicznego, działającej przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej.

Ponadto odbyły się 3 samodzielne posiedzenia Prezydium w terminach:

- 1) 25 czerwca 2013 roku,
- 2) 13 sierpnia 2013 roku,
- 3) 18 grudnia 2013 roku.

Pan Stanisław Chmielewski Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, Przewodniczący Rady Głównej osobiście lub przez przedstawiciela uczestniczył w posiedzeniach rad terenowych województwa warmińsko-mazurskiego oraz lubelskiego.

Rada Główna uchwałała w 2013 roku 4 uchwały:

- 1) nr 1/13 z dnia 14 lutego 2013 roku *w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności za 2012 rok,*
- 2) nr 2/13 z dnia 11 kwietnia 2013 roku *w sprawie wydania opinii o wykorzystaniu środków z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w części postpenitencjarnej w 2012 roku,*
- 3) nr 3/13 z dnia 21 maja 2013 roku *w sprawie wzmocnienia uczestnictwa społeczeństwa w wykonywaniu orzeczeń, pomocy w społecznej readaptacji skazanych oraz pomocy postpenitencjarnej,*
- 4) nr 4/13 z dnia 21 maja 2013 roku *w sprawie przyjęcia ramowego programu działalności Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym na lata 2013-2016.*

Działania Rady Głównej, określone w ramowym programie działalności do 2016 roku, objęły w 2013 roku w szczególności:

1) podniesienie stopnia transparentności działalności Rady Głównej między innymi poprzez:

- publikację związaną z działalnością Rady Głównej oraz propagującą cele jej działalności na łamach kwartalnika Ministerstwa Sprawiedliwości „Probacja” (nr 2/13),
- rozszerzenie zakresu informacji dostępnych na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości, dotyczących działalności Rady Głównej i rad terenowych do spraw społecznej readaptacji i pomocy skazanym,
- systematyczną współpracę z radami terenowymi, m.in. poprzez udział Przewodniczącego i przedstawicieli Rady Głównej w posiedzeniach rad terenowych, a także analizę ich działalności w latach poprzednich.

2) Podniesienie wiedzy prawnej społeczeństwa, w tym przedstawicieli organizacji pozarządowych w zakresie możliwego uczestniczenia w wykonywaniu orzeczeń sądu, między innymi poprzez:

- aktywizację władz samorządowych, przedstawicieli organizacji pozarządowych a także rad terenowych w działalności informacyjnej, promocyjnej oraz organizacyjnej, służących szerzeniu idei społeczeństwa obywatelskiego, odpowiedzialnego i aktywnie uczestniczącego w wykonywaniu orzeczeń sądu.

W tym celu:

- zorganizowano wspólne posiedzenie z Radą Działalności Pożytku Publicznego, działającą przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej,
- omówiono możliwości finansowania działalności organizacji pozarządowych w zakresie readaptacji społecznej skazanych w ramach programów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób opuszczających zakłady karne, a także rodzinom osób pozbawionych wolności ze środków krajowych i unijnych,
- skierowano rekomendację do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej oraz Prezesów Sądów Apelacyjnych, dotyczącą propagowania działalności organizacji pozarządowych w zakresie sprawowania dozoru nad osobą skazaną lub warunkowo zwolnioną,
- opracowano informację dla organizacji pozarządowych, która omawia możliwe formy ich współpracy z wymiarem sprawiedliwości – dostępną na stronie internetowej Rady Głównej.

3) Kontynuowano działania na rzecz powoływania rad terenowych do spraw społecznej readaptacji i pomocy skazanym. W tym celu skierowano pismo do wojewodów propagujące tę formę interdyscyplinarnej działalności międzyinstytucjonalnej we współpracy z organizacjami pozarządowymi i przedstawicielami społeczeństwa w regionach. W wyniku działalności Rady Głównej doszło do powołania rady terenowej województwa lubelskiego (posiedzenie inauguracyjne z udziałem Pana Stanisława Chmielewskiego Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, Przewodniczącego Rady

Głównej odbyło się w dniu 30 października 2013 roku), a kolejni wojewodowie pracują nad ich powołaniem.

4) Omawiano i podejmowano działania na rzecz podniesienia aktywności rad terenowych oraz koordynowania ich działań przez Radę Główną.

5) Omawiano zagadnienia związane m.in. z efektywnością programów resocjalizacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych prowadzonych na terenie jednostek penitencjarnych, w tym z udziałem organizacji pozarządowych.

6) Omawiano możliwe działania na rzecz podniesienia liczby osób pracujących odpłatnie w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności, a także analizowano informacje o stanie zatrudnienia w jednostkach penitencjarnych.

7) Omówiono funkcjonowanie Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy i jego wpływu na poziom zatrudnienia osób odbywających karę pozbawienia wolności.

8) Omówiono sposób wykorzystania środków finansowych Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – w części postpenitencjarnej w 2013 roku.

9) Omówiono zasadność proporcji rozdziału środków w ramach Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – w części postpenitencjarnej pomiędzy Służbę Więzienną, sądy oraz organizacje pozarządowe.

10) Omówiono wyniki otwartego konkursu ofert na powierzenie jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i niedziałającym w celu osiągnięcia zysku, w drodze którego Minister Sprawiedliwości udzielił organizacjom pozarządowym jednorazowej dotacji celowej na realizację zadania publicznego „Pomoc postpenitencjarna osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin”. Dotację w 2013 roku otrzymały 23 organizacje pozarządowe.



Stanisław Chmielewski